

palakuwan

卑南語的會所

palakuwan——プユマ語の「集会所」

palakuwan, "Meeting Hall" in the Pinuyumayan Language

文 | 洪艷玉 (台北市卑南族語支援教師)

palakuwan 巴拉冠

maw nantu kinakaduwan da ma'inayan

屬於男人的世界

adiyu diya da ta pawayan na "palakuwan"mu, nintu kinkaduwan da vangsaran da valisn. nintu kindadukan na ma'inayan. ma'iyar da lrinkalranan; tu inudawayan mu, 'adi ma'idang dadu, kemawan da tu ruma'da cau. pinarahan da kawi. da vasikaw. da lavun. i savak mu markamelrimelri kantu kikaduwan nan rima'enan. na kaadu diya i savak mu, maw na vangsaran na valise i dekalr.

在傳統上，會所是部落青年男子晉升的

地方是男人們接受嚴苛訓練的場所；其建築格局並不大，外型與一般居家並無太大的差異；其材料則以木頭、竹子、茅草等為主的建築物；內部的配置與一般居家大不同。而其主要成員，全都由部落中，即將成為青年及成年男子所構成。

na palakuwan mu, pinarahan kantu kurikaruma'an i capingiran. maw na ma'iyar i dekalr, nu ulra tu raemaememan. i dekalr mu, nintu kiyaavawan na dinkalranan, tu padangalan. tu 'inavayan kanta dekalr mu, maresan da ta "tungulan".

會所的建築建在各家族祀堂旁邊，其建造類似於固守城門的軍防，通常用於監視來往或進出部落的人，其功用如同瞭望台。

i palakuwan mu nintu kipatakakesiyan da valalisen da vangesaran datu a'iyaran da dinkalranan, da kairayan da maa'idangan. nu ulra ta i

eman na marpakakuwacreng mu, kadu ta i palakuwan madayadayar di marparayasrayas.

會所是專門用來訓練教育成長中的青少年，同時具有政治及教育的功能，有時更是仲裁對錯、判定有罪無罪的地方。

karuma'an 祖靈屋

nanta tinalramanan na Pinuyumayan

卑南族精神的寄託

“ta temuwamuwan” maw nanta na Pinuyumayan tu kinsemangalan. tu kintalramanan da ta palisiyan, kemadu mu ka'adiadi ta parahan dadu “karuma'an”. na karuma'an mu markaduwa, na saya mu maw na waadukan da dinkalranan na ma'idangan na karuma'an, nintu waadukan da samauwan; na saya mu maw na tu karuma'an na palingaw, nintu paalisiyan datu tinutayna na pulingaw.

祖靈是卑南族人崇敬、感恩和祭祀的靈，所以造屋加以崇祀的「祖靈屋」；祖靈屋分兩類，第一種是具有公共性質的祖靈屋，通常為氏族共有，祭祀活動和氏族有關；第二種為部落靈媒所建，主要為祭祀開啟她的前輩，屬於較私人性質。

na “karuma'an” mu pinarahan i dekalr. maw na vavayan na pacapan kana emandiya, kana kararuwa uadukan da cau, tu pawayan, na tatena' mu, mawu da ta kinkaduwan na ruma' (na maruman ruma'). nu marengay na puvalray mu, maw na “karum” kema.

祖靈屋大都設在宗家，由女性擔任看守者，其語意含有「本家；真正的家；舊家」之意，學界常譯成「祖廟」。

na karuma;an atu inudawayan mu kemwan kana ruma' na kinakaaduwan na cau, i paduk mu maw na kacurakan, natu liveng mu, maw liniveng kana vasikaw, natu sa'uv mu maw na lavun, natu liveng i nganguwayan mu, pulataway da makiteng datu wasavakan da tumuwamuwan atu tinavawan.

祖靈屋的建築和一般家屋外型相同，但其規模較小，通常以圓木為柱，以竹片做牆，屋頂則以茅草覆蓋，牆面上常留有一個窗洞，做為祖靈出入的地方。

puludus ta kana 'amiami diya na varasa'an kana 'asungan mu, kaadiadi ta muduwaduk i karuma'an ngawayan demaway da 'avay. patalitali kana rima'enan, muwalaka ta pakaesmangal da ta temuwamuwan.

每年小米收穫祭結束的最後一夜，族人會聚集在祖靈屋前製作傳統米糕分享、傳統歌舞禮讚祖靈。

i savak kana taru'an mu, ultra a markamelrimelri na emandiya:

祖靈屋內部的陳設如下：

1. pasuseng 祖靈袋，內裝有鑽木取火的用具。
2. rinisukan 小竹枝，象徵家族子孫繁衍的情形。
3. suru 儲藏所，祭司放置檳榔祭品之處。
4. urauracan 酒罈，裝酒之用。
5. rusung 木臼及 rusuk 木杵，舂祭穀之用。
6. lalilu 竹杯，祭祀盛酒之用。
7. pacapangan 竹筒，存放哭靈之用。
8. sidung 木盾牌，防衛之用。◆